2025 AN ANIVERSAR

Adept

CERCETĂM INFORMĂM RESPONSABILIZĂM

coaliția civică pentru alegeri libere și corecte

August 2025, Nr.8

ACTUALITĂȚI ELECTORALE

SINTEZĂ

ÎNREGISTRAREA CANDIDAȚILOR LA ALEGERILE PARLAMENTARE

La 19 august 2025 s-a încheiat termenul de depunere a documentelor pentru înregistrarea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova. 50 de partide politice, blocuri electorale și independenți au depus cerere de înregistrare în cursa pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie. Este un număr de cereri dublu față de parlamentarele precedente, din 2021, datorită numărului mare al independenților. Cu toate acestea, doar 32 dosare au fost acceptate pentru a fi analizate de CEC, un număr mare dintre independenți nereușind să colecteze semnăturile necesare pentru înregistrare. Comisia Electorală Centrală are termen până pe 26 august pentru a examina și a publica lista finală a concurenților electorali înregistrați, urmând ca perioada oficială de campanie electorală să înceapă pe 29 august. Lista actualizată a candidaților și concurenților înregistrați poate fi accesată la www.alegeri.md – un site cu informații terțe de la Asociația ADEPT.

PRIMUL SONDAJ DIN PERIOADA ELECTORALĂ

Potrivit primului sondaj din perioada electorală, lansat pe 20 august de compania Date Inteligente („Barometrul iData, august 2025”), patru concurenți ar intra în viitorul Parlament după alegerile din 28 septembrie: PAS (33,8%), Blocul „Patriotic” (30,1%), Blocul „Alternativa” (11%) și „Partidul Nostru” (9,3%). Rezultatele sugerează că o coaliție în Legislativ ar fi inevitabilă.

Sondajul arată că doar 59% dintre respondenți știu cu cine vor vota, iar procentul indecișilor care ar putea schimba rezultatele este de aproape 40%, mai mare decât în perioadele anterioare. Repartizarea estimativă a mandatelor indică circa 41 mandate de deputat pentru PAS (partidul de guvernare), 36 pentru Blocul Patriotic (socialiștii și comuniștii), 13 pentru „Alternativa” (Ion Ceban, primarul de Chișinău) și 11 pentru „Partidul Nostru” (Renato Usatîi).

Principalele așteptări ale alegătorilor pentru viitorul Parlament sunt creșterea pensiilor și salariilor (61%), dezvoltarea economică (54,6%) și combaterea corupției (48,4%).

MINISTERUL JUSTIȚIEI CERE DIZOLVAREA PARTIDELOR APROPIATE LUI ILAN ȘOR, IAR CURTEA DE APEL LE LIMITEAZĂ ACTIVITATEA PÂNĂ LA VERDICT

Ministerul Justiției a solicitat în instanță dizolvarea formațiunilor „Renaștere”, „Șansă”, „Victorie” și „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, considerate succesoare ale Partidului Șor, declarat neconstituțional în iunie 2023. Decizia vine în baza noilor prevederi legale, intrate în vigoare pe 14 iunie, care interzic activitatea partidelor ce continuă activitatea unei formațiuni interzise.

Potrivit autorităților, cele patru partide au preluat structurile și membrii Partidului Șor și sunt coordonate în continuare de oligarhul fugar Ilan Șor, stabilit la Moscova. La 19 august 2025, Curtea de Apel Centru a decis aplicarea măsurii asiguratorii prin care activitatea partidelor „Renaștere”, „Șansă”, „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și „Victorie” este limitată până la pronunțarea unei hotărâri pe fond. Acestea nu pot participa în alegeri.

VOTUL ÎN STRĂINĂTATE LA ALEGERILE DIN 28 SEPTEMBRIE

Pe 14 august s-a încheiat procesul de înregistrare pentru votul prin corespondență. Comisia Electorală Centrală anunță că pe platforma vpc.cec.md s-au înscris 2.606 persoane din cele 10 țări pentru care va fi organizată această modalitate de votare la parlamentarele din 28 septembrie. Cei mai mulți alegători care au solicitat să voteze prin poștă sunt din Statele Unite – 1.399 și Canada – 682. Urmează câteva țări din Europa de Nord: Suedia – 166 de înregistrări, Finlanda – 121, Norvegia – 106.

Pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie, autoritățile propun să deschidă peste hotare 294 de secții de votare. Comisia Electorală Centrală a elaborat lista cu locațiile secțiilor în baza propunerilor Ministerului Afacerilor Externe. Adresele finale urmează a fi anunțate la 24 august. Temeiul de bază pentru constituirea secțiilor de votare este dinamica participării alegătorilor la secțiile de votare din străinătate la ultimele trei scrutine, ținând cont complementar de datele înregistrării prealabile a cetățenilor Republicii Moldova aflați în străinătate și informațiile prezentate de Ministerul Afacerilor Externe.

SECȚIILE DE VOTARE PENTRU LOCUITORII DIN STÂNGA NISTRULUI

Comisia Electorală Centrală (CEC) propune ca la alegerile parlamentare din 28 septembrie să fie deschise doar 10 secții de votare pentru cetățenii din stânga Nistrului, cu 20 mai puține decât la scrutinul din 2024. Decizia se bazează pe un regulament adoptat în mai 2024, care prevede deschiderea unei secții pentru fiecare 3.000 de alegători, în funcție de media participării la ultimele trei scrutine. Potrivit datelor, se înregistrează o dinamică negativă a participării alegătorilor din stânga Nistrului la alegeri, cu 26,000 la ultimul scrutin - ceea ce ar justifica un număr maxim de10 secții cu câte 3,000 de buletine fiecare.

Hotărârea a stârnit critici din partea opoziției de stânga. Igor Dodon și membrii Partidului Socialiștilor au protestat pe 19 august la sediul CEC, acuzând autoritățile că încearcă să limiteze dreptul de vot al celor peste 276.000 de locuitori ai regiunii. Săptămâna trecută, autoritățile de la Tiraspol au lansat două „apeluri” adresate Chișinăului și organizațiilor europene și internaționale, cerând deschiderea a cel puțin 41 de secții de votare.

SANCȚIUNI ȘI PROCESE INIȚIATE PENTRU CORUPȚIE ELECTORALĂ

Guțul, bașcana Găgăuziei condamnată la 7 ani de închisoare pentru finanțarea ilegală a partidului „Șor”, va fi apărată de doi avocați internaționali: Gonzalo Boye (Spania) și William Julié (Franța). Aceștia au depus recurs împotriva sentinței de condamnare a Bașcanei.

POLIȚIA REȚINE 69 DE PARTICIPANȚI LA PROTESTE ANTIGUVERNAMENTALE ORGANIZATE DE ȘOR

Pe 16 august 2025, poliția din Chișinău a reținut 69 de persoane care participau la un protest antiguvernamental organizat la îndemnul fugarului Ilan Șor, care le-ar fi promis recompense de circa 3000 euro pe lună pentru participare activă în proteste. Autoritățile au avertizat anterior că manifestația este ilegală și că participanții riscă sancțiuni.

www.adept.md

„ACTUALITĂȚI ELECTORALE” include cele mai relevante informații din activitatea Comisiei Electorale Centrale, a Parlamentului, precum și evoluții privind cadrul legal, cazuri de corupție electorală și alte subiecte esențiale pentru integritatea proceselor electorale. Prin această sinteză, Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT susține informațional organizațiile membre ale Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC) în monitorizarea eficientă a proceselor electorale și în formularea unor poziții și reacții bine documentate.